

10.3.2026

Diaarinro VN/25123/2024

Ennallistamissuunnitelman valmistelun teemaryhmän 1 Maa- ja sisävesiluontotyytit, lajien elinympäristöt sekä virtavedet ja tulvatasanteet (Artiklat 4 ja 9)

Kokous 29

Aika: tiistai 10.3.2026 klo 12:15-14:15

Paikka: Teams

Paikalla: pj Mikko Kuusinen, Tuula Kurikka, Hanna-Leena Keskinen, Iris Mäntylä, Martina Reinikainen (ympäristöministeriö), vpj Katja Matveinen, Ville Schildt, Jouni Tammi, Janne Pitkänen, Belinda Mäki (maa- ja metsätalousministeriö), Mari Annala, Antti Sallinen, Tiina Piironen, Heikki Mykrä, siht. Marita Arvela, siht. Aija Kukkala (Suomen ympäristökeskus), Pauliina Louhi, siht. Raisa Nikula (Luonnonvarakeskus), Pirkko Siikamäki (Lupa- ja valvontavirasto), Nora Arnkil, Samuli Joensuu (Tapio), Anni Jääskeläinen, Niklas Björkqvist (Metsähallitus Metsätalous Oy), Arto Sorri (Suomen metsäkeskus), Santtu Kareksela (Metsähallitus Luontopalvelut), Jarkko Nurmi, Mari Lyly (Suomen riistakeskus) Maija Häggblom (Ahvenanmaan maakuntahallitus)

Poissa: Esko Hyvärinen, Turo Hjerppe (ympäristöministeriö), Antti Parjanne, Antti Leinonen (maa- ja metsätalousministeriö), Sakari Sarkkola (Luonnonvarakeskus), Raisa Tiilikainen (Metsähallitus Luontopalvelut), Hannu Lehtonen (Metsähallitus Metsätalous Oy), Marja-Liisa Pitkänen (Elinvoimakeskus), Riikka Salomaa (Suomen metsäkeskus)

1. Kokouksen avaus ja asialistan hyväksyminen

Puheenjohtaja Mikko Kuusinen avasi kokouksen klo 12:15 ja asialista hyväksyttiin.

2. Aikaisempien kokousten pöytäkirjojen hyväksyminen (7.1. ja 8.1.2026)

Pöytäkirjaesitykset kokouksista 7.1. ja 8.1.2026 hyväksyttiin ilman muutoksia.

3. Kuulumisia ohjausryhmästä

Mikko Kuusinen loi katsauksen edellispäivän ohjausryhmäkokouksen keskusteluihin. Metsäluontotyyppien määritelmäasiasta (boreaalinen luonnonmetsä ja harjumetsät) ei ole tehty päätöksiä. Sen sijaan seuraavaksi, etenkin boreaalisten luonnonmetsien osalta, tullaan käsittelemään asian juridisia ja muita vaikutuksia pienemmällä kokoonpanolla (ohjausryhmän puheenjohtajat, valtiosihteerit ja YM:n ja MMM:n juristit). Ohjausryhmän seuraava kokous on ensi viikolla ja viimeinen kokous olisi periaatteessa huhtikuun alussa, mutta tarvitaan lisäkokouksia.

Ennallistamissuunnitelman kuulemisvaiheen on tarkoitus alkaa toukokuun lopussa. Teemaryhmän 1 asiakokonaisuus on laajin kokonaisuus ennallistamissuunnitelmassa ja keskeneräisin. Kuusinen on esitellyt ohjausryhmälle luontotyyppikoostetta (ilman pienryhmien ehdotuksia suo- ja metsäluontotyypeille), jossa on mukana pinta-alatietoja luontotyypeistä pohjautuen suojelutasoarviointituloksiin ja teemaryhmän ehdotuksiin (esim. ei-hyvässä tilassa olevat pinta-alat, suotuisat viitealat ml. vuoden 1995 arviot). Ohjausryhmä haluaisi tietoa kustannus- ja vaikutustenarvioista (myös välillistä vaikutuksista) ja tietoa toteutettavuudesta. Perinnebiotooppien osalta ohjausryhmä nosti esille hoidon hintavuuden. Kuusinen korosti lopuksi, että mitään ehdotuksia ei ole vielä poistettu teemaryhmän esityksistä ja teemaryhmän esitystavasta ei ole tullut kritiikkiä.

Asiasta nousi esim. seuraavanlaisia kysymyksiä ja kommentteja:

- Onko jokiasteet-ehdotus jo käsitelty ohjausryhmässä? Vastattiin, että on vuoden alussa, mutta jos on tullut täsmennyksiä, uudet tiedot on hyvä kuitata ohjausryhmässä.
- Teemaryhmän skenaariotarkastelu vuoteen 2030 on vielä kesken, mutta se pitäisi viedä ohjausryhmään mahdollisimman pian. On mahdollista, että ohjausryhmän kommentit aiheuttavat tarpeen tarkastella vuoden 2050 arvioita uudelleen.
- Onko jo linjausta, tehdäänkö ennallistamista mahdollisimman paljon suojelualueilla vuoteen 2030 mennessä? Suunnittelun ja rekrytoinnin välillä on kahden vuoden viive, joka tulee huomioida. Vastattiin, että viive koskee kaikkia toimenpiteitä.
- Metsähallituksen tuottama SAKTI-tilaus antaa tietoa, kuinka paljon luontotyyppien osalta on suojelualueilla. Ohjausryhmä toivoi saavansa tätä tietoa.

4. TR1 yhteinen esitys – vaihtoehtojen tarkastelu jatkuu

Aija Kukkala jatkoi 3.3.2026 aloitettua vaihtoehtojen tarkastelua teemaryhmän työtaulukon avulla. Kukkala on käynyt pienryhmien kanssa läpi toteutusvaihtoehtoja ja korosti, että työ ei ole vielä valmis, mutta prosessi on hyvässä vauhdissa. Keskustelua käytiin luontotyyppiryhmittäin.

Keskusteluissa nousi esiin mm. seuraavanlaisia kysymyksiä, kommentteja ja näkökulmia:

- **Kallioiden ja dyynien luontotyytit.** Onko päällekkäisyys poistettu Itämeren luontotyyppien kanssa? Vastattiin, että on poistettu jo suojelutasoarvioinnin yhteydessä. Sen sijaan synergiaa löytyy: tilan parantaminen luontotyyppien harjusaaret ja ulkosaariston luodot ja saaret tulee samoilla toimenpiteillä kuin meriluontotyypeillä eli sisältävät merenhoidon suunnitelmaan (MHS). Suotuisassa suojelutasossa olevien silikaattikallioiden osalta tilan parantaminen keskittyy ennallistamissuunnitelman loppujaksolle ehkä varjorinteitä lukuun ottamatta. Pienten kallio- ja luontotyyppien osalta todettiin nykytoteutuksen olevan riittävällä tasolla ja tehostetaan toimenpiteitä Natura-verkostossa, joiden tila ei saisi heiketä.
- **Arojen, nummien ja pensaikkojen luontotyytit.** Todettiin, ettei pinta-alan palauttamisen tarvetta ole.
- **Niityt ja muut laidunalueiden luontotyytit.** Todettiin, että luvut ovat vielä liian alustavia, sillä pienryhmä ei ole vielä käsitellyt lukuja yhdessä. Luontotyyppien pinta-alan palauttaminen on keskiössä. Esitettiin huoli toteutettavuudesta viitaten siihen, että vain 10 000 hehtaaria olisi CAP-tukien piirissä ja esitetyt alustavat luvut ovat paljon suurempia. Vastattiin, että myös ekologinen tarve tulee ottaa huomioon eikä vain CAP:in piirissä oleva ala. Luontotyyppiä on sekä hoidetulla että ei-hoidetulla pinta-alalla ja hoidettu pinta-ala kasvaa koko ajan.
- **Jokien, järvien sekä tulva- ja ranta-alueiden luontotyytit (vesiluontotyytit).** Vain tulvaniittyjen osalta on pinta-alan palauttamistarvetta. Todettiin, että vesien- ja merenhoidon suunnitelmien (VHS/MHS) toteuttaminen on keskiössä ja niiden toteuttamisen tehostamisessa. Muistutettiin, että pienvedet eivät ole olleet mukana VHS/MHS:ssa aiemmin. Luontotyyppien karut kirkasvetiset järvet (3110) ja humuspitoiset järvet ja lammet (3160) kohdalla on otettu käyttöön asetuksen artiklan 4(2) mukainen poikkeus eli riittää, että 80 % ei-hyvässä tilassa olevasta pinta-alasta parannetaan. Toimenpiteiden toteuttaminen vesiluontotyyppille odotetaan saavutettavan vuoteen 2030 mennessä. Muistutettiin, ettei ole selvää, täytyykö poikkeusten käytön takia kompensoida tilan parantamista muissa luontotyypeissä, jotta päästäisiin 30 % tavoitteeseen. Tähän asiaan odotetaan vastausta komissioltta.
- **Metsät.** Borealiselle luonnonmetsälle on esitetty tällä hetkellä neljä erilaista vaihtoehtoa kokonaispinta-alojen laskemisessa. Todettiin, että ohjausryhmä saattaa vähentää vaihtoehtojen määrää.
- Keskusteltiin tilan parantamisen laskemisesta eri vuosikymmenille, ja että käytettävä laskentatapa pitää yhtenäistää (onko kumuloituva luku vai ei). Huomautettiin, että kustannusten laskemisen kannalta tarvitaan ei-kumuloitavat tiedot eli sikäli ei-kumuloitava tapa olisi paras.

- Tuotiin esille, että jos boreaalisen luonnonmetsän määritelmää tiukennetaan, silloin palautettavan pinta-alan tavoite tulisi kasvaa (nämä ovat sidoksissa toisiinsa). Tuotiin myös esille, että on mahdollista, että boreaaliset luonnonmetsät jätettäisiin ennallistamissuunnitelman ensimmäisestä versiosta pois ja harjumetsistä otettaisiin mukaan paahdeympäristön ennallistaminen.
- **Kosteikot (suoluontotyyppit).** Keskusteltiin, että 80 000 ha soiden ennallistamista vuoteen 2030 mennessä voisi olla mahdollista (perustuen Metsähallitus-Luontopalveluiden nykytason ennallistamistoimiin ja muiden toimijoiden ennallistamistoimiin esim. Lumimuutos). On mahdollista, että tulee isoja ennallistamistekijöitä kuten metsäyhtiöitä mukaan ja myös yksityismaa-valtionmaat-yhteishankkeita. Todettiin, että Suomen on myös mahdollista keskustella komission kanssa soiden ennallistamistavoitteiden kohtuullistamisesta. Tiedusteltiin, missä vaiheessa on Metsähallitus Metsätalous Oy:n vastaus maa- ja metsätalousministeriölle koskien soiden ennallistamistavoitteita. Vastattiin, että vastaus toimitetaan ministeriölle lähiaikoina.

5. Muut asiat

Ei muita asioita.

6. Seuraava kokous

Seuraava kokous 11.3.2026 (lisäkokous).

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 14:10.

Liitteet: Ei liitteitä.